

Vzpomínka na manžele Ladislavu a Jaroslava Pavlíkovy

Je to již čtvrtstoletí, co jsme se rozloučili se dvěma významnými bojkovskými obyvateli. Učitel, sběratel lidových písní, muzikant Jaroslav Pavlík zemřel 7. listopadu 1980, jeho manželka Ladislava o dva dny později. Pro kulturní veřejnost to byla velká ztráta, protože se nesmazatelně zapsali do folklorního povědomí o Bojkovicích. On výborný houslista, primáš muziky souboru Světlovan, ona zakladatelka dětského folklorního souboru Světlovánek. Cimbálová muzika nese jméno Jaroslava Pavlíka na jeho počest.

Folklorní soubor Světlovan a Světlovánek se sejdou u jejich hrobu v pátek 4. 11. 2005 v 16.30 hodin.

Klub důchodců CS Zeveta

Opět uplynul rok a CS KOVO svolal své členy důchodce na 13. října na besedu do Kulturního domu v Bojkovicích. Zúčastnilo se 90 členů. Přítomné přivítal předseda KD p. Mazáč a seznámil přítomné o činnosti a práci výboru, úsekových důvěrníků za uplynulý rok. Dále to byla zájezdová činnost a poznatky ze zájezdů. Na jeho výzvu na loňské besedě o doplnění a omlazení výboru se přihlásila p. Dáša Poláchová za nemocnou p. Zdenou Vrbovou. Tím čtyřčlenný výbor KD dál pokračuje v činnosti.

Zájezdovou činnost doplnila p. Vlková a seznámila přítomné s týdenní rekreací důchodců, která byla od 3. 9. ve Vel. Mederu. Obsadili jsme 9 chatek a zúčastnilo se jí 27 osob. Jelikož jsou koupaliště nově přebudované, bazény jsou opatřeny různými vodními masážemi, spokojenost našich důchodců byla velká. Na rekreaci odborový svaz nepřispívá. Dále přítomné důchodce pozdravil zástupce CS KOVO Pavel Polanský. Seznámil důchodce s rozdělením podniku, průměrných výdělcích, mluvil o kolektivní smlouvě, rekreaci v Tatrách pro zaměstnance podniku. V diskusi odpovídal na podané dotazy. Pan Polanský se pravidelně zúčastňuje našich schůzí výboru.

Za podnik Zeveta a Městský úřad Bojkovice se nikdo nedostavil.

Všem přítomným bylo podáno občerstvení.

Zájezdová činnost

V roce 2005 bylo uspořádáno 5 zájezdů a bylo vypraveno 7 autobusů.

11. 5. Polský Těšín - zájezd za nákupy

14. 6. Vel. Meder - jednodenní návštěva termálního koupaliště. Bazény jsou nově vybudované a důchodci mají o koupání zájem

2. 6. Hradec nad Moravicí, Hrabíně, návštěva zámku v Hradci, který se svým členěním na Bílý zámek a Červený zámek a romantickým položením stal nejvyhledávanějším sídlem na Opavsku. Významné osoby, které zámek navštívily nebo zde i pobývaly, jsou Ludvig van Beethoven, Paganini, Josef Mánes. Je zde Galerie starého umění, pamětní síň Beethovena a Liszta a různé další cenné sbírky. Součástí areálu je rozlehlý park s řadou drobných staveb, z nichž nejzajímavější je Bezručova vyhlídka, z níž se nabízí pohled až do Opavy.

Dále naše cesta vedla do Opavy s prohlídkou města a zakončení bylo v Hrabíně u památníku ostravsko-opavské operace s muzeem vojenské techniky. Bohužel, muzeum s doklady a fakty je zavřené a tak jsme se prošli kolem vojenské techniky zarostené trávou - jakou jsou tanky, děla, kanóny, až k velkému žulovému památníku, kde na zdech jsou jména padlých v této bitvě.

3. 9. - 10. 9. rekreace ve Vel. Mederu

6. 10. Flóra Olomouc, Bystrovany.

Na olomouckém výstavišti Flóra probíhaly zahradnické trhy s výstavou ovoce a zeleniny, veletrh jídla a nápojů, soutěž v aranžování chryzantém, výstava hub a ochutnávky. V pavilonech bylo co vidět a taky si nakoupit.

Naše cesta pokračovala do Bystrovan do arboreta „Přírodního ráje“. Vstup do parku nadchne všechny milovníky přírody, vidět je možno 80 druhů exotických stromů, rostlin a dřevin, skalky s vodopádem, jezírka a architektonické prvky bílých altánů. Rostliny dodává do parku italská firma. V areálu má sídlo záložkový obchod Horizont.

19. 10. Polský Těšín - nákupy

Děkujeme CS KOVO Zeveta za spolupráci při zajišťování všech akcí, které provozujeme.

Věra Vlková

Sto let od narození Josefa Lebánka

Lidový vypravěč Josef Lebánek se narodil ve Vápenicích 12. 9. 1905 jako osmé dítě z deseti /poslední jedenácté zemřelo v útlém dětském věku/. Jeho dětství asi nebylo jednoduché, když ve dvanácti letech pásal ovce legendárnímu hrozenkovskému faráři – spisovateli Josefu Hoferovi, bylo to za 1. světové války. Josef Hofer si dobře všiml života kopaničářů a celkem seriózně psal i o žitkovských „bohyních“.

Lebánek se vyučil zedníkem, ale brzy této práce nechal a hlavním způsobem obživy bylo jeho soukromé hospodářství. Ve třidvaceti se oženil s o dva roky mladší Anežkou Juřenovou. Svatba byla dost zajímavá na způsobu. Na Nový rok 1928 načínal Jožka koláč a už 6. února byla svatba. Manželství to ale bylo na celý život. Za dva roky se narodila Františka, pak Anička, Karel, Josefka a v r. 1944 poslední Maruška – ta se nyní spolu se svým manželem pečlivě stará o rodné místo.

V čem tkví Lebánkova výjimečnost? Byl nejen dobrým vypravěčem /asi hned po Vaškovi Mlýnkovi z Kuželova/, ale ve své době i dobrým zpěvákem a tanečníkem, dobrým znalcem života na Kopanicích a dovedl o tom poutavě mluvit. Nepotřeboval k tomu však sprostá, vulgární a oplzlá slova jako podpírající berličku – tak jak to nyní úplně běžně vidíme a slyšíme v televizi a rozhlasu. Při svém vyprávění neurážel žádnou skupinu či společenství lidí.

Dovedl také využít znalosti své manželky Anežky, která znala hodně z práce a života Kopaničářů. Od rodiny Lebánkových čerpala řada etnografů a studentů. Hodně materiálu je shromážděno v muzeu v Uherském Brodě, ale i ve Zlíně a Brně. Natočil gramodesku „Hrajte dál – já to platím“, napsal divadelní hru „Námluvy na Kopanicích“ /škoda, že se skript hry ztratil.../. Účinkoval i ve filmech „Sonáta pro Zrzku“, a „Veselá dědina“. Pro své sbírky kopaničářských písní od něj čerpal i Josef Černík.

Pověstná také byla pohostinnost Lebánkových, jednou se u nich zastavila celá horda folkloristů – řada lidí z jistých velkoměst v Čechách a na Moravě je málem přesvědčena, že na Slovácku jen jucháme, „šroubujeme žárovky“, slivovice teče málem z vodovodu a jíme jen zabíjačky....o tvrdé práci nic neví! Mnohdy po takových „vyžírkových“ návštěvách se šlo do vzdáleného obchodu na chleba....

Josef Lebánek dovedl bavit lidi i v posledních letech svého života, snad poslední vystoupení bylo v roce 1982 v Šumicích. V roce 1983 těžce onemocněl, ale i potom třeba v nemocnici dokázal bavit návštěvu, byť byl upoután na lůžko.

Zemřel poněkud zapomenut širší veřejností 7. 3. 1986 doopatrován dcerou Maruškou v Havířově. Pohřben je se svou manželkou /zemřela 16. 9. 2001/ na hřbitově ve Starém Hrozenkově.

Jan Blaha

Sokol Bojkovice na Podkarpatské Rusi

Ve dnech 29. 7. - 3. 8. 2005 se uskutečnil turistický zájezd České obce sokolské (dále ČOS) na dvě nejvyšší východokarpatské hory Podkarpatské Rusi, a to na Černig (2 020 m) a Hoverlu (2 060m).

V zájezdu byli zastoupeni členové ze sokolských žup celého Česka. Ze Sokola Bojkovice se výpravy zúčastnila sestra Markéta Klimentová, která zdolala oba velmi namáhavé výstupy, a bratr Jaroslav Blaha, který se jich zúčastnil jen částečně.

Hlavním cílem výstupu na horu Černig (na které se nachází nedostavěná observatoř) bylo snesení kamene, který bude zasazen do Tyršova domu v Praze. V tomto roce totiž TJ Sokol vzpomíná 80 let od dostavení Tyršova domu, který je Mekku Sokolstva. Do jeho základů byly tehdy přivezeny základní kameny ze šesti významných míst slovanských zemí. A to z Triglavu ve Slovinsku, ze slovenského Kriváně, z Radhoště, Lysé hory, Řípu a podkarpatského Černigu.

ČOS k 80. výročí Tyršova domu od roku 1925 vyhlásila turistickou akci „EXPEDICE KAMENŮ“ na opakované odebrání a dovezení zdvojených základních kamenů ze stejných míst. Ty budou opět zasazeny do pamětní desky na zdi Tyršova domu při zahájení XIV. všesokolského sletu v červenci 2006. Zatím již byly sokolskými turisty sneseny kameny z Triglavu, Kriváně a nyní z Černigu. Navíc bude v květnu 2006 dovezen i kámen z dravé řeky Aacha v tyrolském Oetzu, ve které tragicky zahynul zakladatel Sokola Dr. Miroslav Tyrš. (Toto poutní místo Sokolů navštívila v r. 1996 se sokolským zájezdem i řada bojkovických občanů a Sokolů).

Během cestování a pobytu na Podkarpatské Rusi jsme se seznámili s touto zajímavou a překrásnou zemí a jejími rusínskými obyvateli. Ubytování jsme byli v kvalitním hotelu nejvýchodnějšího města, a to v Jasině. Je dosud dobře známo, že Podkarpatská Rus byla 20 let v období mezi oběma světovými válkami součástí Československa. Tehdy se říkalo, že ČSR sahá od Aše až k Jasině. Je to země chudá, ale bohatá na panenské přírodní krásy východních vysokých Karpat s typickými poloninami. Lidé tu žijí velku chudě. Bohatší je nížinný zemědělský jih země. Většina domů je starých a hůře udržovaných. Nové domy si staví hlavně Rusíni, kterých pro vysokou nezaměstnanost pracují tisíce v západních zemích, včetně Česka, a vydělají si tam peníze.

V terénním busu nás vozil řidič, jehož manželka je průvodkyně muzea Ivana Olbrachta v Koločavě. Muzeum je umístěno v budově bývalé původní četnické stanice. V té sloužili i dva čeští četníci, které zabil zbrojník Nikola Šuhaj.

V hlavním městě Užhorodu se 130 000 obyvateli jsme se poklonili v parku u busty T. G. Masaryka jeho památce. Bronzová socha z doby první ČSR, zničená za maďarské okupace, byla po skončení totality obnovena jako busta ze sbírek občanů Užhorodu a české „Společnosti přátel Podkarpatské Rusi“. V této zemi je ještě hodně lidí, kteří v dobrém vzpomínají na její příslušnost k ČSR. Toto období označují za nejlepší v dějinách této chudé země. A to proto, že tehdy se ČSR snažila rychle snížit zaostalost země vysláním tisíců státních úředníků, učitelů, četníků, pohraniční strážce, vojáků, železničářů a dalších odborníků. Dále vysokými investicemi do zanedbané infrastruktury, škol, úřadů, cest, bytů atd. Např. jsme projížděli kolem náročně zbudované železniční tratě s četnými mosty, po které začaly jezdit rychlíky z Prahy až do Jasiny a vozit Čechy tam zaměstnané.

Je málo známé, že v Česku působí „Společnost přátel Podkarpatské Rusi“, která m. j. vydává zajímavý časopis Podkarpatská Rus a organizuje akci „adopce na dálku“ finančními podporami důchodců českými dobrodinci.

Po zrušení víz ze strany Ukrajiny se nyní rychle rozšiřují zájezdy do této dříve bohem zapomenuté panenské země. Doporučujeme i občanům Bojkovic využít těchto možností. Jistě nebudete litovat.

Jaroslav Blaha - M. Klimentová

Výprava před bustou T.G.Masaryka v Užhorodě

DRUHÝ DEN (23.6.2005)

Jak napovídá název Chaty pri Zelenom plese (1551 m), nachází se tato na břehu překrásného jezera, jehož průzračné vody jsou zbarveny do zeleno-modrého odstínu. Kouzlo prostředí navíc umocňují závěry Velké a Malé Zmrzlé doliny, pověstmi opředená Jastrabia veža (2137 m) a zejména na naše poměry impozantní devítisetmetrová stěna Malého Kežmarského štítu (2514 m), největší stěna Vysokých Tater.

Nový den pro mě nezačal zrovna optimisticky. Jednak jsem se vzhledem k rozměřům postele probudil o 10 cm kratší a pak jsem se musel potýkat s morálkou v mužstvu, když silný vítr prohánějící mraky vzbuzoval u některých nejmenovaných jedinců (Viťa) příznaky trdomyslnosti. Tyto neduhy je třeba likvidovat okamžitě ještě v zárodcích, než se začnou nekontrolovatelně šířit. Proto byla ihned nasazena vakcína a po několika štamprlich byl Viťa opět v dobré kondici.

Zatímco se Lojza se svým vaříčem odebral před vstupní dveře chaty do kamenného výklenku s honosným názvem horolezecká kuchyňka, my jsme upřesňovali program dnešního dne. Rozhodli jsme se, že nejprve nalehko vyrazíme na Jahňací štít (2229 m), pak se stejnou cestou (po žluté) vrátíme zpět na chatu (jiný značkový chodník z Jahňacího štítu nevede), vyzvedneme batohy a už opět jako těžkooděnci budeme pokračovat na Velkou Svišťovku (2038 m) a dále na Skalnaté pleso (1751 m).

Hned za chatou začíná nepříjemné strmé stoupání kosodřevinou, během kterého nás poměrně dlouhý úsek doprovázel místní vlčák v naději, že se s ním podělíme o některou z našich v konzervu přetavených "dobrot". Kdybych neměl strach, že zahynu hladu, s velkou úlevou bych mu věnoval veškeré paštiky značky Hamé Babice. Je ovšem otázka, zda bych se mu tím zavděčil...

Po překonání prahu doliny se nám otevřel pohled na závěr Červené doliny s Kolovým sedlem (2118 m) a Jahňacím štítem. Při pohledu na velké množství sněhu a téměř úplně zamrzlé Belasé pleso jsme pochopili, že uzávěry prakticky všech vysokohorských chodníků platné ještě začátkem týdne nebyly horskou službou vyhlášeny bezdůvodně (od 1.11 do 15.6. následujícího roku jsou chodníky uzavřeny ze zákona). Asi po hodině a půl jsme vystoupili do Kolového sedla, tedy kromě Franty, který při pohledu na zkratku vyšlapanou ve strmém sněhovém svahu nějakým dobrodruhem v sobě objevil pozitivní vztah ke svišťům a věnoval se raději jejich pozorování. V sedle se oddělilo vrcholové družstvo ve složení Viťa Mlčůch a zatím neopálený Petr Mahdal. Jednalo se vesměs o jedince bez výraznějších závazků, kteří si mohli dovolit v nepříznivých podmínkách vystoupit na Jahňací štít.

Návrat na chatu stejnou cestou proběhl bez komplikací. Během chvil, kdy naše žaludky přijímaly teplou stravu, přinutila nás zvědavost probuzená zvukem helikoptéry k opuštění chaty. Vrtulník několikrát nalétl směrem do Malé Zmrzlé doliny, kde vysadil záchranáře a poté přistál na provizorním heliportu přímo u chaty. Až později jsme se dozvěděli, že příčinou jeho přiletu byla tragická událost, když v důsledku uklouznutí na sněhu zahynul starší slovenský turista po několikasetmetrovém pádu z Kolového štítu (2429 m). Pro nás to byl další signál, že pohyb po sněhu, kterého bylo ve vyšších polohách velké množství, je zdrojem nebezpečných situací a nesmí se v žádném případě podcenit.

Kolem 14:00 hod. jsme již za krásného počasí pokračovali po magistrále na Velkou Svišťovku. Ve stěně Svišťovky jsme si poprvé vyzkoušeli pohyb s plnou polní v krátkém lezeckém terénu zajištěném řetězy a museli jsme konstatovat, že je ta váha znát. Na vrcholu, odkud byl díky počasí pěkný výhled, byl důvod dát si po štamprli. A protože Lojza (Alois) dosud neuleval, dali jsme si všichni po jedné jeho áloisce.

Pak jsme pokračovali na nezvykle vylištěné Skalnaté pleso až ke Skalnaté chatě. Potkali jsme pouze zahraničního, patrně německého turistu, který se nás ptal, zda jsme na Skalnatém plese neviděli jeho zapomenutý fotoaparát. Nemohli jsme ho potěšit kladnou odpovědí a pouze jsme si pomysleli, že už je jeho přístroj jistě v "dobrých" rukou. Skalnatá chata byla bohužel zavřená, a tak jsme se občerstvili z vlastních zásob. Chatu má v nájmu bývalý chatář a nosič ze Zamkovského chaty (1475 m) Ladislav Kulanga, který je držitelem absolutního rekordu ve vynášece, když právě na Zamkovského chatu vynesl z Hrebienku (1285 m) náklad o hmotnosti 207,5 kg. Následně jsme pokračovali na jmenovanou chatu, kde nás čekal druhý nocleh.

Výškový rozdíl při výstupu: 1 165 m

Výškový rozdíl při sestupu: 1 241 m

Čas dle turistického značení: 6:45 hod.

(pokračování v dalším čísle)

Ing. Martin Bartošik

Jahňací štít

Záchraná akce

Belánské Tatry z Velké Svišťovky

Na Velké Svišťovce